

Sygn. akt VU 604/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 marca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 9 marca 2017 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku B. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o prawo do emerytury pomostowej

na skutek odwołania B. S. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 10 czerwca 2016 r.

1. zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawcy B. S. (1) prawo do emerytury pomostowej z dniem (...) 2016 roku;

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy B. S. (1) kwotę 360,00 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt VU 604/16

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją z dnia 10 czerwca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy B. S. (2) prawa do emerytury pomostowej z uwagi na brak 15-letniego pracy w warunkach szczególnych, nie wykonywanie przez wnioskodawcę przed dniem 1 stycznia 1999 roku prac w szczególnych warunkach lub prac o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz brak dowodów na rozwiązanie stosunku pracy.

Od decyzji powyższej odwołał się w dniu 12 lipca 2016 roku pełnomocnik wnioskodawcy, wnosząc jej zmianę i przyznanie emerytury pomostowej po zaliczeniu do pracy w warunkach w szczególnych zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) i transportu (...) w B. od dnia 1 sierpnia 1986 roku do dnia 1 grudnia 1992 roku w charakterze kierowcy sanitarki.

ZUS wniósł o oddalenie odwołania wskazując, że wnioskodawca nie udowodnił 15-letniego pracy w warunkach. Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu od dnia 1 sierpnia 1986 roku do dnia 1 grudnia 1992 roku w Przedsiębiorstwie (...) w B., ponieważ z dokumentów źródłowych nie wynika jednoznacznie, aby w/w okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę na stanowisku kierowcy samochodu uprzywilejowanego. Organ rentowy wskazał również, iż stanowisko kierowcy samochodu uprzywilejowanego występuje głównie w zakładach opieki zdrowotnej, a nie w Przedsiębiorstwie (...).

Na rozprawie w dniu 9 marca 2017 pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie oraz wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego na rzecz wnioskodawcy.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

B. S. (1) urodzony w dniu (...) złożył w dniu 5 kwietnia 2016 roku wniosek o emeryturę pomostową. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego i nie pozostaje w stosunku pracy.

(dowód: wniosek o emeryturę pomostową, k. 1- 4 akt emerytalnych, świadectwo pracy, k. 85 akt ZUS))

Wnioskodawca legitymuje się stażem pracy w łącznym wymiarze 38 lat, 4 miesiące i 4 dni, na który składa się 37 lat, 8 miesięcy i 28 dni okresów składkowych oraz 7 miesięcy i 8 dni okresów nieskładkowych.

ZUS do stażu pracy wnioskodawczyni w warunkach szczególnych zaliczył okres zatrudnienia ubezpieczonego w (...) w Ł. od dnia 1 lutego 2000 roku do dnia 2 stycznia 2012 roku, który po wyłączeniu okresów nieskładkowych wynosił 11 lat , 4 miesiące i 25 dni.

(dowód: decyzja z dnia 10 czerwca 2016 roku, k. 105 akt ZUS, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych, k. 29 akt ZUS)

W okresie od dnia 11 października 1983 roku do 31 stycznia 1994 roku B. S. (1) był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy w Kombinacie (...) – Zakład Usług (...), który w 1990 roku został przekształcony w Przedsiębiorstwo (...) w okresie:

- od dnia 11 października 1983 roku do 30 listopada 1983dnia na stanowisku mechanika,
- od dnia 1 grudnia 1983 roku do dnia 30 czerwca 1985 roku na stanowisku mechanika samochodowego,
- od dnia 1 lipca 1985 roku do dnia 31 marca 1987 roku na stanowisku kierowcy,
- od dnia 1 kwietnia 1987 roku do dnia 30 lipca 1987 roku na stanowisku kierowca mechanik,
- od dnia 1 sierpnia 1987 roku do dnia 30 marca 1988 roku na stanowisku kierowcy samochodu osobowego,
- od dnia 1 kwietnia 1988 roku do 30 sierpnia 1990 roku na stanowisku kierowcy samochodu dostawczego,
- od dnia 1 września 1990 roku do 31 lipca 1993 roku na stanowisku kierowcy sanitarki,
- od dnia 1 sierpnia 1993 roku do dnia 31 stycznia 1994 roku na stanowisku kierowca mechanik.

(dowód: angaż, k. 50, 51, 60, 55, 62, 63, 64, 72, 77 akt sprawy, karta obiegowa zmiany, k. 62 akt sprawy, informacja o przekazaniu pracownika na zasadzie porozumienia, k. 87 akt sprawy)

Od dnia 2 maja 1986 roku wnioskodawcy powierzono dodatkowe obowiązki nie wchodzące w zakres jego normalnych obowiązków służbowych:

- stały udział w czynnościach za i wyładunkowych
- wykonywanie czynności załadowczych,
- wykonywanie czynności spedycyjnych
- obsługa urządzeń zamontowanych na pojeździe.

(dowód: umowa o wykonywanie dodatkowych czynności, k. 56 akt sprawy)

Od dnia 1 lutego 1989 roku powierzono skarżącemu dodatkowe czynności nie wchodzące w zakres jego normalnych obowiązków służbowych:

- obsługa urządzeń pojazdów specjalnych (laboratoria – pogotowie specjalne)

(dowód: umowa o pracę dodatkową, k. 65 akt sprawy)

W okresie od dnia 1 sierpnia 1986 roku do dnia 1 grudnia 1992 roku wnioskodawca pracował w Kombinacie (...) – Zakład Usług (...), przekształconego w 1990 roku w Przedsiębiorstwo (...). Zakład dysponował własną karetką pogotowia ratunkowego. W tym okresie bowiem z racji trwania budowy (...) było bardzo dużo wypadków przy pracy. Zakład chcąc zapewnić bezpieczne i higieniczne warunki pracy swoim pracownikom posiadał własną karetkę pogotowia ratunkowego.

Wnioskodawca w całym spornym okresie pracował jako kierowca karetki pogotowia ratunkowego (sanitarki). Samochód, którym kierował był wyposażony w sygnał świetlny, dźwiękowy, leżankę radiostację i sprzęt medyczny służący do udzielania pierwszej pomocy. Wnioskodawca jako kierowca dyżurował w Przychodni (...) w R.. Przychodnia była położona bezpośrednio przy placu budowy (...), gdzie pracowało około 20 tys. pracowników. Gdy na terenie (...) miał miejsce wypadek wnioskodawca wraz z lekarzem i pielęgniarką jechał na miejsce zdarzenia, nosił pacjentów na noszach oraz wykonywał czynności ratownicze. Ubezpieczony przewoził karetką pracowników do szpitala w P.. Wnioskodawca był przeszkolony z zakresu ratownictwa medycznego. Ubezpieczony pracował tak stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Nie miał innych obowiązków.

(dowód: zeznania świadka W. M. na rozprawie w dniu 8 grudnia 2016 roku od minuty 1:36 do minuty 13:48, protokół z rozprawy, k. 87-87v, zeznania świadka E. P. (1) na rozprawie w dniu 9 marca 2017 roku od minuty 3:49 do minuty 14:26, protokół z rozprawy, k. 95:97 akt sprawy, zeznania świadka G. K. na rozprawie w dniu 9 marca 2017 roku od minuty 14:26 do minuty 22:39, protokół z rozprawy, k. 95:97 akt sprawy, zeznania świadka G. K. na rozprawie w dniu 9 marca 2017 roku od minuty 22:39 do minuty 29:35, protokół z rozprawy, k. 95:97 akt sprawy, zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 9 marca 2017 roku od minuty 30:28 do minuty 36:47, protokół z rozprawy, k. 95:97 akt sprawy)

B. S. (1) nie posiada świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych za sporny okres zatrudnienia.

(okoliczność bezsporna)

Sąd Okręgowy dokonał oceny dowodów i zważył co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 887) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
- 2) ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
- 3) osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
- 4) ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
- 5) przed dniem 1 stycznia 1999 r. wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS;

6) po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

7) nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Prawo do emerytury pomostowej zgodnie z art. 49 ustawy o emeryturach pomostowej przysługuje również osobie, która:

1) po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywała pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;

2) spełnia warunki określone w art. 4 pkt 1-5 i 7 i art. 5-12;

3) w dniu wejścia w życie ustawy miała wymagany w przepisach, o których mowa w pkt 2, okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów) oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 1 stycznia 2009 r. W przypadku kiedy osoba ubiegająca się o to świadczenie nie kontynuuje pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze i legitymuje się w związku z tym jedynie stażem pracy "szczególnej" według poprzednio obowiązujących przepisów, może nabyć prawo do "nowego" świadczenia jedynie wówczas, gdy dotychczasowy staż pracy (okres prac) można kwalifikować jako prace w warunkach szczególnych w rozumieniu dziś obowiązujących przepisów (art. 3 ust. 1 ustawy) lub o szczególnym charakterze (art. 3 ust. 3 ustawy). Innymi słowy brak podstaw prawnych do przyznania emerytury pomostowej ubezpieczonemu, którego dotychczasowy okres pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, dziś nie może być tak kwalifikowany (tak: wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2012 r., sygn. akt II UK 164/11, wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 2 kwietnia 2014 r., III AUa 2302/13).

Wnioskodawca urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku, dnia (...) 2016 roku ukończył 60 lat, z dniem 31 maja 2016 roku rozwiązał stosunek pracy, legitymował się okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze przekraczającym 25 lat. Wnioskodawca spełnia także warunek określony w art. 4 pkt 6 ustawy o emeryturach pomostowych, albowiem w okresie od dnia 1 lutego 2000 roku do dnia 2 stycznia 2012 roku pracował w warunkach szczególnych w Wojewódzkiej (...) w Ł. na stanowisku kierowcy karetki.

Istota sporu w sprawie sprowadzała się do ustalenia, czy wnioskodawca ma wymagany okres pracy w warunkach szczególnych w wymiarze co najmniej 15 lat (art. 4 pkt 2 ustawy o emeryturach pomostowych oraz czy wykonywał przed dniem 1 stycznia 1999 roku prac w szczególnych warunkach lub prac o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych oraz art. 32 i 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało rozpoznać w aspekcie przepisów art. 3 ust. 3 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 22 czerwca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 965), zgodnie z którym prace o szczególnym charakterze to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się.

Wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy pomostowej.

Zgodnie natomiast z art. 3 ust. 7 ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 22 czerwca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 965) za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się

również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS z dnia 20 maja 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 887).

Zgodnie z art. 32 ww. ustawy za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Pracą w warunkach szczególnych jest natomiast praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tegoż aktu (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach..

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w Kombinacie (...) – Zakład Usług (...), który w 1990 roku został przekształcony w Przedsiębiorstwo (...) był niesporny w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach emerytalnych w tym aktach pracowniczych. Spornym pozostawał charakter pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w okresie zatrudnienia w tych przedsiębiorstwach tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie. Stało się tak dlatego, że wnioskodawca nie dysponował świadectwem pracy w szczególnych warunkach za ten okres zatrudnienia.

Wobec powyższego na wnioskodawcy, zgodnie z treścią art. 6 k.c., spoczywał ciężar wykazania pracy w szczególnych warunkach. Wnioskodawca sprostą temu obowiązkowi. Szczególne warunki pracy wnioskodawcy Sąd ustalił w oparciu o spójne i logiczne, a co za tym idzie wiarygodne zeznania świadków: W. M., E. P. (2), G. K. oraz W. K., którzy w spornym okresie pracowali razem ze skarżącym i mieli z nim codzienny, bezpośredni kontakt, a zatem dysponują zatem szczegółową i bezpośrednią wiedzą co do jego codziennych, stałych obowiązków pracowniczych oraz zeznania samego wnioskodawcy, a także dokumentację zgromadzoną w jego aktach osobowych.

Na podstawie tak ustalonego materiału dowodowego Sąd ustalił, że wnioskodawca w okresie zatrudnienia w Przedsiębiorstwo (...) od dnia 1 sierpnia 1986 roku do dnia 1 grudnia 1992 roku dowoził lekarza i pielęgniarkę samochodem osobowym wyposażonym w sygnały świetlne i dźwiękowe, leżankę, radiostację i akcesoria medyczne służące do udzielania pierwszej pomocy, na miejsce wypadków na terenie budowy (...), przewoził pacjentów do szpitala w P.. Dodatkowo ubezpieczony nosił pacjentów na noszach oraz wykonywał czynności ratownicze.

Ustalając charakter pracy wnioskodawcy należy wskazać, iż okoliczność, że w dokumentach osobowych stanowisko wnioskodawcy było określane jako mechanik samochodowy, kierowca mechanik, kierowca samochodu osobowego, kierowca samochodu dostawczego, nie oznacza, że nie wykonywał on prac w warunkach szczególnych. O szczególnych warunkach pracy nie decyduje bowiem nazwa stanowiska – jak chce organ rentowy – ale rodzaj rzeczywiście wykonywanej pracy. A ta, jak ustalił Sąd w oparciu o materiał dowodowy w postaci zeznań świadków oraz zgodnych z nimi zeznań wnioskodawcy okresie od dnia 1 sierpnia 1986 roku do dnia 1 grudnia 1992 roku polegała na wykonywaniu pracy kierowcy samochodu uprzywilejowanego.

Okoliczność, że wnioskodawca był zatrudniony w branży transportowej nie niweczy szczególnych warunków pracy skarżącego, jak chce organ rentowy. Branżowy podział prac w warunkach szczególnych nie ma charakteru ostatecznego. Zawsze o zaliczeniu danej pracy do prac w warunkach szczególnych decyduje jej charakter.

Charakter pracy skarżącego, jako kierowcy karetki sanitarki, niczym nie różnił się od charakteru pracy takiego kierowcy zatrudnionego w służbie zdrowia. Wręcz przeciwnie, jak wynika z zeznań G. K., który w spornym okresie jeździł z wnioskodawcą w karetce, jako lekarz pogotowia, obowiązki wnioskodawcy były takie same jak kierowcy

pogotowia ratunkowego zatrudnionego w służbie zdrowia. Skoro zatem charakter pracy wnioskodawcy zatrudnionego jako kierowca sanitarki w firmie transportowej oraz obciążenie związane z pracą były takie same jak kierowcy pogotowia ratunkowego w służbie zdrowia, to nic nie stoi na przeszkodzie w zaliczeniu spornego okresu pracy do szczególnego stażu pracy.

Ponadto należy zauważyć, że prace na stanowisku kierowcy samochodu uprzywilejowanego w ruchu są pracami zaliczonymi przez ustawodawcę do prac w warunkach szczególnych, nie tylko wg. art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS (Wykazie A, Dziale VIII - prace w transporcie i łączności, pkt 2 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze), ale także zgodnie z Załącznikiem nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z dnia 22 czerwca 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 965) - do prac o szczególnym charakterze (pkt 9).

Klasyfikacja prac szczególnym charakterze w Załączniku nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych nie ma charakteru branżowego, jak to ma miejsce w przypadku rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Do zaliczenia spornego okresu do szczególnego stażu pracy wystarczy, że można go kwalifikować jako taki bądź z art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, bądź z art. 3 ust o emeryturach pomostowych (art. 4 pkt. 5 ustawy o emeryturach pomostowych).

W związku z powyższym nie ma znaczenia, czy skarżący pracował w branży transportowej czy w służbie zdrowia, skoro prace kierowcy pojazdu uprzywilejowanego w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 o emeryturach pomostowych nie są zależne od branży, w której są wykonywane. Wnioskodawca spełnia zatem przesłankę, z art. 4 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych, gdyż przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

Po zaliczeniu do stażu pracy w warunkach szczególnych okresu od 1 sierpnia 1986 roku do 1 grudnia 1992 roku staż ten wraz z uwzględnionym przez organ rentowy okresem 11 lat , 4 miesiące i 25 dni, przekracza 15-lat.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał B. S. (1) prawo do emerytury od dnia (...) 2016 roku tj. od spełnienia ostatniej przesłanki emerytalnej jaką było osiągnięcie wieku emerytalnego.

O kosztach procesu, Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik, zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w T. na rzecz B. S. (1) kwotę 360,00 złotych, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804)